

NOTAT

Dato: 14. juni 2022

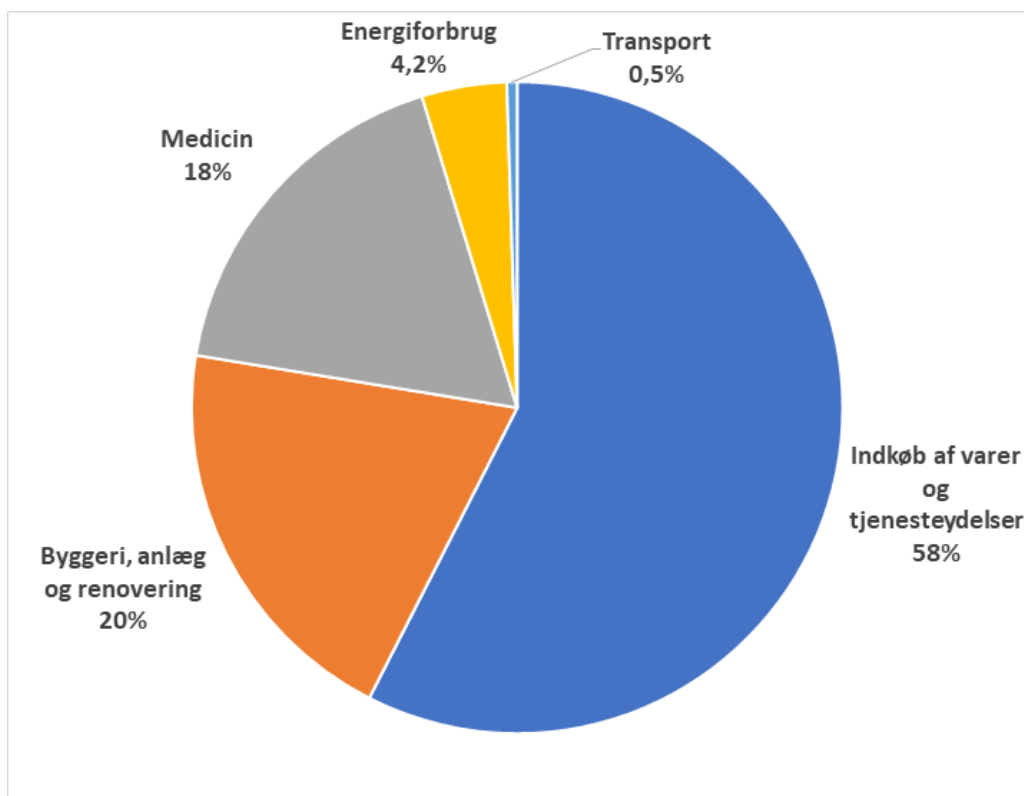
Bilag 1: Status på hvert af de seks indsatsområder under Grøn2030

Resultater i Region Hovedstadens klimaregnskab for 2021, samt hovedaktiviteter og eventuelle udfordringer i indsatserne beskrives her for hvert af de seks indsatsområder under Grøn2030.

Indsatsområderne tildeles en grøn, gul eller rød smiley ud fra en vurdering af, hvorvidt indsatsområdet når de opstillede mål.

Lagkagediagrammet viser fordelingen af regionens samlede klimaaftryk i 2021, dvs. fordelingen af CO₂ udledningen på godt 1.289.000 tons på de forskellige områder.

Figur 1: Fordeling i procent af regionens samlede CO₂-udledning i 2021.

På vej mod energieffektivt fossilfrit energiforbrug

CO₂-udledningen fra energiområdet står i år 2021 for 4,2 % af regionens samlede klimaaftryk.

Energi har fået en gul smiley, da CO₂-udledningen fra el- og varmemeforbruget i bygningerne er steget med 5 % fra 2020 til 2021. Siden baselineåret 2013 er CO₂-udledningen generelt faldet med 60 %. Udviklingstendensen har generelt været på rette vej til at indfri målet om en reduktion på 70 % i år 2025. Fald i CO₂-udledningen skyldes i høj grad grøn omstilling i el- og varmeproduktionen, og i et vist omfang også regionens egne energieffektiviseringsprojekter.

Samtidig har regionens energiforbrug over årene været ret konstant. Generelle erfaringer viser, at energiforbrug stiger 2-3 % årligt, hvis man ikke gør noget. At dette ikke viser sig i regionens forbrug, kan tilskrives den løbende energieffektivisering i årene 2013-2019. I 2021 er energiforbruget steget med 4,5 % (graddagekorrigeret), hvilket svarer til stigningen fra de nye funktioner på Herlev Hospital (Akuthus, Kvinde-barn-center, Steno Diabetescenter og sterilcentralen). Den generelt stigende tendens i energiforbrug vil i de kommende år forsat blive modvirket af energirenoveringsprojekter.

Udsving i energiforbrug i de seneste to år skal også ses i lyset af svingende produktion på regionens hospitaler, da Covid-19 i lange perioder har betydet færre behandlinger. Energiforbruget specifikt fra Covid-19 testcentre udgjorde omkring 1 % af det samlede energiforbrug.

På energiområdet har den vigtigste indsats i 2021 været opstarten af konkrete energirenoveringsprojekter på baggrund af energikortlægningen af over 1,2 mio. kvadratmeter bygningsmasse. Kortlægningen blev afsluttet i første kvartal af 2021. I 2021 blev der kontraheret for 120 mio. kr. og udført arbejder på energirenoveringsprojekter for ca. 40 mio. kr. oftest på tekniske anlæg. I 2022 er der pt. kontraheret for ca. 70 mio. kr. og der forventes udført for ca. 150 mio. kr. i 2022.

På vej mod fossilfri drifts- og medarbejdertransport (transport)

CO₂-udledningen fra transportområdet står i år 2021 for 0,5 % af regionens samlede klimaaftryk.

Transportområdet har et mål om at reducere udledningen af CO₂ fra driften med 12 % i perioden 2015-2025. Samlet set får området en grøn CO₂-smiley, da udledningen i 2021 er faldet med 13 %, og 46 % siden 2015. Resultatet skyldes et fald i tjenesterejser med fly som følge af Covid-19 nedlukningerne. Patienttransport er for andet år i træk transportområdets største kilde til udledning. Andelen af egne eller leasede køretøjer, som er omstillet til el eller biogas, er ligesom sidste år 51 %. Stagnationen er efter alt at dømme midlertidig og skyldes ekstra Covid-19-aktivitet.

Danske Regioner indgik i 2020 aftale med Transportministeriet, hvor regionen bla. forpligter sig på, at minimum 75 % af egen flåde og den siddende patientbefordring skal anvende et CO₂-neutralt drivmiddel eller være nulemission fra 2024. Denne målsætning kan ses som en løftestang, også ift. i ladestandere.

Der er i 2021 opsat 114 almindelige ladeudtag, egnet til personbiler på el, på regionens matrikler, hvilket bringer det samlede antal ladeudtag op på 200. Der er 6 hurtigladere, men ingen lynladere på vores matrikler. Administrationen planlægger at opsætte 100 flere almindelige ladeudtag i 2022 og 2023. Opsætning af hurtig- og lynladere er afhængig af, at der kan findes finansiering.

Der er pt. to hovedudfordringer. Flyrejser, hvor vi forventer en stigning i CO₂ i takt med at medarbejderne genoptager fysiske møder. Administrationen arbejder at fastholde medarbejderne i online møder i stedet for at flyve. Den anden udfordring er den stigende udledning fra patienttransporten, men her er der et åbent vindue for at påvirke, fordi vi i år igangsætter en proces med udbud af liggende og siddende patientbefordring. De nye, flerårige kontrakter skal træde i kraft i 2024. Så vidt muligt integreres grønne krav i udbuddet, således at en større del af befordringen bliver omstillet til grønne drivmidler.

På vej mod bæredygtige indkøb

CO₂-udledningen fra byggeri, medicin og øvrige indkøb står i år 2021 for 94 % af regionens samlede klimaaftryk (fødevarer står for 1,5 %, som er fraregnet).

Der er i Region Hovedstaden ikke besluttet en målsætning for nedbringelse af størstedelen af regionens klimabelastning, der kommer fra byggeri, medicin og øvrige indkøb. Hvis regionen vil reducere sine udledninger, så det følger anbefalingerne fra FN's klimapanel og Paris-aftalen om CO₂-reduktion, er der langt fra reduceret tilstrækkeligt i 2021. For at leve op til Parisaftalens målsætninger, skal der målsættes om klimaneutralitet i senest 2050 og løbende arbejdes derhenimod.

På indkøbsområdet er der sat flere initiativer i værk, bl.a. implementeret fælles nordiske emballagekrav, genbrugsplatform for møbler samt kompetence-udviklet og besluttet at alle regionens udbud skal vurderes af en grøn rådgiver. Desuden er der flere omstillingsprojekter på hospitalerne og med leverandører med fokus på at minimere forbruget, f.eks. er de fleste afdelinger gået helt væk fra at bruge lejepapir af plastik.

Det er ressourcekrævende at omstille og påvirke markedet til fx at udvikle grønnere produkter og ydelser, men det kan i nogle tilfælde være både fordelagtigt for det grønne samt økonomiske, da genbrug reducerer mængden af indkøb. I regionen tages der beslutninger, for at forbedre behandlinger eller lave besparelser, der samtidig leder til større klimabelastning. Bl.a. hyppigere udskiftning af udstyr og at vi på visse områder er i gang med en overgang fra flergangsprodukter, der vaskes eller steriliseres (cirkulær økonomi) til engangsprodukter (brug-og-smid-væk). Dette trækker i den modsatte retning ift. de klimareduktioner, der opnås gennem grønne indkøb og grøn omstilling af forbruget.

For at klimahensyn vil blive vægtet i væsentlige beslutninger i regionen, vurderes det at en målsætning på området vil styrke omstillingen væsentligt, samt

ressourcer til at monitorere og implementere på de 95 % af regionens klimaaftryk, der er knyttet til forbrug af varer.

Økologi og klimavenlig køkkendrift

CO₂-udledningen fra fødevarer står i år 2021 for 1,5 % af regionens samlede klimaaftryk.

Området er tildelt en gul smiley. Udviklingen går generelt den rette vej, der ses særligt fremgang på at nå målsætningen om at reducere CO₂-udledningen fra råvareindkøb, men målene nås ikke uden en større indsats på madspild og økologi.

Af vigtigste resultater kan nævnes, at CO₂-udledningen fra råvarevalget fra 2019 til 2021 faldt med 3.000 tons CO₂, svarende til en reduktion på 13 % i absolute tal. I relative tal er der tale om en reduktion på 7,7 % målt på kg. CO₂ pr. indkøbt kg. fødevare.

I samme periode er der status quo på madspild, det skyldes blandt andet at der fra 2019 – 2020 var en stigning i madspild på regionens hospitalskøkkener, som i løbet af 2021 er reduceret til udgangspunktet fra 2019. Derudover er økologiprocenten på hospitalskøkkenerne konstant.

Af hovedaktiviteter kan nævnes, at der i 2021 er søgt og bevilget 1,8 mio. kr. fra Fonden for Økologisk Landbrug til at arbejde med målsætningen om øget økologi i udvalgte køkkener. Fondsmidlerne skal bl.a. bruges på at øge økologiprocenten via bl.a. kompetenceløft af medarbejderne, så de bliver endnu bedre madhåndværkere.

På vej mod affaldsfrie hospitaler

Affaldsressourcer er tildelt gul smiley, da genanvendelsesprocenten samlet set ligger på niveau med 2020 på 22 % (en stigning på 0,2 procentpoint). For hospitalerne er stigningen 0,4 procentpoint. Dette peger på, at øget sortering og genanvendelse er stagneret efter implementeringen af genanvendelsessystemet på de somatiske hospitaler. Der er således fortsat et stort spring op til målet om 40 % genanvendelse i 2025, og der skal derfor ske en meget kraftig stigning i de næste tre år for at nå målet.

Der er registreret et fald i affaldsmængder på 490 ton (3,2 %). For hospitalerne udgør faldet i affaldsmængder 347 ton (2,6 %). Fald i affaldsmængder skal ses i sammenhæng med den mindre nedgang i aktiviteten på tværs af hospitalerne i 2020-2021.

Det vigtigste resultat er gennemførelse af pilotprojekt med test af genanvendelsessystem på Psykiatrisk Center Ballerup forud for implementering i Psykiatrien, samt dialog om opstart af implementering i Koncerncentre. Derud-

over er testforsøg om genanvendelse af plastikaffald hos to modtageranlæg afsluttet, og der fortsættes i almindelig drift med den ene aktør. Flere andre aktiviteter er i gang og fortsætter ind i 2022, og der er gennemført flere projekter om opgradering af affaldsgårde. Resultaterne fra somatikken viser, at der er behov for yderligere fokus på den løbende drift med forankring af opgaver, samt opfølgning på korrekt sortering og håndtering af affald, herunder den ledelsesmæssige forankring på hospitalerne. Der arbejdes sammen med hospitalerne om forankring.

For at mindske ressourceforbruget og minimere mængden af affald er der behov for yderligere indsatser om grønne indkøb og bæredygtigt forbrug, så flere produkter, emballager o.l. overgår til flergangsbrug, eller produceres med henblik på genanvendelse eller direkte genbrug.

På vej mod rent spildevand og vandeffektive hospitaler

Spildevandsområdet er tildelt en gul smiley pga. uklarheder om mål og krav fra eksterne myndigheder. Der er stillet kommunale myndighedskrav om decentral rensning af spildevand på Rigshospitalet, Bispebjerg og Hvidovre hospitaler. Dertil kommer behov for udbygning af det eksisterende spildevandsrensningsanlæg på Herlev Hospital, så det kan klare de større mængder vand fra hospitalsudbygningen. Anlæggene skal være etableret og taget i brug medio 2023. Investeringssummen estimeres til 50-55 mio. kr. pr. anlæg - dog 25-28 mio. kr. for Herlev-anlæggets udvidelse. Region Hovedstaden er i samarbejde med de pågældende kommunale myndigheder desuden i gang med indledende (for-)undersøgelser for Gentofte, Glostrup og Bornholms hospitaler med henblik på at tilvejebringe beslutningsgrundlag for, om der skal etableres rensningsanlæg her.

Herlev-anlægget er af de kommunale myndigheder betegnet som "referenceanlæg" og BAT (Best Available Technology) og er dermed grundlaget for at fastlægge krav om en specifik rensningsgrad. I 2020 var Region Hovedstaden langt ift. udbud af de 3 nye anlæg, men producenten af anlægget på Herlev Hospital indstillede sit engagement på spildevandsområdet. Således er teknologien ikke længere tilgængelig på markedet, hvorved der er opstået uklarhed omkring krav til rensningsgrader. Region Hovedstaden har for så vidt angår kravene om rensningsanlæg på Rigshospitalet-Blegdamsvej og Bispebjerg Hospital rettet henvendelse om BAT-problematikken til Københavns Kommune og afventer holdningen hertil.